

Møn Sydsjælland Turistforening
Generalforsamling den 21. april 2020

Bestyrelsens beretning for 2019

Flere gæster til Danmark end nogensinde før – men vi skal være mere bæredygtige

Flere turister besøgte Danmark i 2019, og Dansk turisme slår alle rekorder. Men sammenligner man med udviklingen i vores nabolande går det lidt langsommere og vores konkurrenceevne er fortsat svagt faldende.

Den nye regering med Erhvervsminister Simon Kollerup i spidsen for turismesektoren er igang med en stor omlægning af Danmark, som skal være meget mere grøn. Og der er handling bag ordene! Danmark har med bred opbakning fra hele Folketinget fået verdens mest ambitiøse klimalov, der som mål har at reducere CO2 udledningen med 70% i 2030.

Ambitionen følges op på turismeområdet, hvor erhvervsminister Simon Kollerup bl.a. udtaler:

”Danmark skal have en ambitiøs national strategi for bæredygtig vækst i dansk turisme. Vi skal ramme en balance, hvor turismens positive effekter for væksten og beskæftigelsen går hånd i hånd med udviklingen af grønne og klimavenlige tilbud til turisterne. Regeringens ambition er, at Danmark skal være en af verdens mest bæredygtige turistdestinationer.

Turismen bidrager til, at vi rent økonomisk har noget at leve af i Danmark, men også til meget af det, der giver os livskvalitet. Men vi skal ikke lukke øjnene for, at turismen også kan have negative konsekvenser for blandt andet miljø, natur og borgernes hverdag. Det er derfor, vi skal have en national strategi, der både har fokus på, hvordan vi kan have fortsat vækst i dansk turisme og på, hvordan væksten bliver bæredygtig”

Det Nationale Turisforum og en tværministeriel gruppe er i gang med strategiarbejdet som forventes præsenteret primo 2021.

Det fornyede fokus på **bæredygtig vækst** er en udvikling som vi hilser mere end velkommen, både i destinationssamarbejdet SydkystDanmark og mere lokalt i Vordingborg Kommune. Vi er i den grad klar til tage føringen på hele bæredygtighedsområdet. Men mere om det senere.

Rekordår for sjette år i træk

Nationalt er de sjette år med fremgang og rekorder. I 2019 blev det til 56 mio. registrerede overnatninger, og det er særligt de udenlandske turisters overnatninger, der trækker væksten.

Hertil kommer overnatninger gennem deleøkonomiske platforme, som vurderes til at være på mellem 3 og 4 millioner i 2019.

Med godt 28,9 mio. udenlandske overnatninger er der i 2019 blevet registreret det højeste antal udenlandske overnatninger siden 1995.

En statusanalyse viser også, at turisterne alt i alt skabte en omsætning i Danmark på 128 mia. kr. og 161.000 job.

Mørke skygger over dansk og international turisme

Oven på disse jubeltal må man dog straks tilføje, at den nuværende CORONA-pandemi, kommer til at trække lange skygger over både den danske og internationale turisme, ihvertfald i hele 2020 og med høj sandsynlighed også i 2021. Restauranter, hoteller og attraktioner styrt bløder. Omsætningen er droppet fra rekordhøjder til stort set ingenting, samtidig med at de faste omkostninger skal betales. Man ser allerede nu mange konkurser og arbejdsløse, og de kompensationsordninger, der er indført er langt fra tilstrækkelige. Det bliver nogle meget udfordrende år, vi står overfor! Men vi kommer om på den anden side! Og når vi dertil, vil dansk turisme og specielt den helt lokale turisme stå stærkt. Vi tror og håber på at bæredygtighed og store naturoplevelser kommer i centrum, når gæsterne skal vælge destination.

I Vordingborg Kommune fortsætter den positive udvikling også i 2019

Det er specielt den meget positive udvikling i turismen på Vestkysten og i København, der gennem de senere år har båret den positive udvikling, men i 2019 er Sjælland i højere grad kommet med. Udviklingen fra 2018 til 2019 i de 22 største destinationssamarbejder fremgår af figur 1.

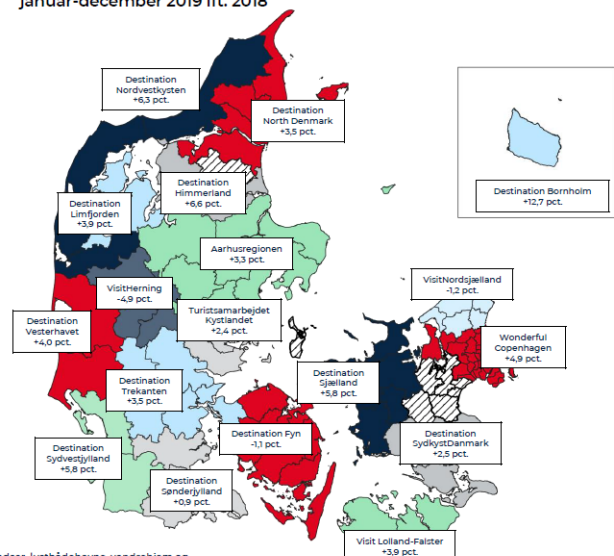
Figur 1: Udviklingen i overnatningstal for de 22 største destinationssamarbejder

Udvikling i antal overnatninger 2018 - 2019

Overnatninger på de danske destinationer, januar-december 2019

	Overnatninger 2019	Udvikling ift. 2018	% udvikling ift. 2018
Wonderful Copenhagen	10.790.000	504.000	4,9%
Destination Vesterhavet	8.703.000	335.000	4,0%
Destination NordVestkysten	5.855.000	346.000	6,3%
Aarhusregionen	4.238.000	135.000	3,3%
Destination Trekanten	3.722.000	127.000	3,5%
Destination Fyn	3.261.000	-36.000	-1,1%
Destination Sydvestjylland	3.246.000	178.000	5,8%
Destination North Denmark	2.704.000	91.000	3,5%
Destination Sønderjylland	2.380.000	20.000	0,9%
VisitLolland-Falster	1.840.000	68.000	3,9%
Destination Bornholm	1.685.000	190.000	12,7%
VisitNordsjælland	1.446.000	-17.000	-1,2%
Destination Sjælland	1.317.000	72.000	5,8%
Destination SydøstDanmark	1.069.000	26.000	2,5%
Turistsamarbejdet Kystlandet	853.000	20.000	2,4%
Destination Himmerland	851.000	52.000	6,6%
Destination Limfjorden	826.000	31.000	3,9%
VisitHerning	329.000	-17.000	-4,9%
Uden for destinationsselskab	866.000	25.000	3,0%
Hele landet	55.980.000	2.148.000	4,0%

Udvikling i overnatninger i de danske destinationer januar-december 2019 ift. 2018

Kilde: Danmarks Statistik. Overnatningstal er afrundede. Overnatningerne dækker hotel, lejede feriehus, campingpladser, lystbådehavne, vandrehjem og feriecentre. De dækker ikke overnatninger i fx eget feriehus, AirBnB, Bed&Breakfast og overnatninger hos familie og venner.

Dykker man et lag dybere i de officielle overnatningstal, og f.eks. kigger nærmere på udviklingen lokalt i forhold til den nationale udvikling, kan man se, at vi igen har haft en positiv udvikling i overnatningstallene for Vordingborg Kommune.

Tabel 1: Udviklingen i overnatninger nationalt og lokalt

Overnatningstal	2019	2018	2017	PCT 19vs17
Danmark	55.980.000	53.831.000	52.251.000	7,1
SydvestDanmark	1.071.136	1.043.511	1.076.594	-0,5
Vordingborg	399.844	384.158	368.400	8,5
Faxe	249.189	255.330	292.588	-14,8
Næstved	256.879	260.940	266.672	-3,7
Stevns	165.224	143.083	148.934	10,9

Som det fremgår af tabel 1. har udviklingen i overnatningstallene i VISM været meget forskellige fra kommune til kommune.

Det er Vordingborg Kommune, der sammen med Stevns trækker læsset – med en vækst i antallet af overnatninger de seneste 2 år på henholdsvis 8,5% og 10,9% klarer vi os marginalt bedre end landsgennemsnittet, hvor stigningen har været på 7,1%.

Det kan man så glæde sig over – men vi skal have resten af destinationen og Sjælland med i den vækst som det øvrige Danmark nyder godt af. I den forbindelse skal vi blive meget bedre til at få en andel af den voksende turisme i specielt hovedstadsområdet, ligesom en koordineret sjællands indsats er vigtig. Det er derfor glædeligt at de sjællandske kommuner netop i disse uger er ved at lægge sidste hånd på en **fælles sjællandsk turismestrategi**, der tør at gå ind og vælge, hvilke geografiske områder der skal prioriteres. Det er nu engang ikke alle områder, der har lige meget at byde på.

Tabel 2: Overnatninger fordelt på nationaliteter

Nationalitet	2019	PCT	2018	PCT	2017	PCT
<i>Vordingborg</i>	399.844	100,0	384.284	100,0	368.400	100,0
Dansk	200.929	50,3	186.871	48,6	186.977	50,8
Udenlandske	198.915	49,7	197.413	51,4	181.423	49,2
Tyskland	133.349	33,4	131.023	34,1	120.309	32,7
Holland	27.073	6,8	26.595	6,9	24.258	6,6
Sverige	9.393	2,3	9.501	2,5	8.965	2,4
Norge	4.872	1,2	5.091	1,3	4.223	1,1
Italien	2.996	0,8	3.824	1,0	875	0,2
Storbritannien	1.723	0,4	2.230	0,6	1.651	0,9
Belgien	2.068	0,5	2.129	0,6	1.426	0,4
Schweiz	2.005	0,5	2.017	0,5	1.714	0,5
Frankrig	1.590	0,4	1.730	0,5	1.431	0,4

Hvis man kigger på nationalitetsstatistikken i tabel 2 i Vordingborg Kommune, kan man se, at omkring halvdelen af overnatningerne er udenlandske. Det er atypisk for Sjællandske kommuner at have så mange udenlandske overnatninger, og det skyldes Møns Klint, som har stor international tiltrækningskraft.

Det er Tyske overnatninger, der er absolut afgørende for vores turisme. De udgør med 133.349 overnatninger 1/3 pct af de samlede overnatninger. Til information kan nævnes, at der i Næstved Kommune i 2019 var 10.447 tyske overnatninger, i Faxe Kommune 19.052 og i Stevns Kommune 29.692.

Tabel 3: Vordingborg Kommune – fordeling af overnatninger på overnatningsform

Vordingborg	2019	2018	2017	Delta 19/18	% 19/18
Feriehuse	190.597	174.634	172.576	15.963	9,1
Hoteller og feriecentre	56.773	57.164	54.545	-391	-0,7
Camping	98.125	97.753	90.555	372	0,4
Vandrehjem	10.477	8.849	10.938	1.628	18,4
Lystbådehavne	43.872	45.884	39.786	-2.012	-4,4
Total officiel statistik	399.844	384.284	368.400	15.560	4,0
Bed & Breakfast	21.700	20.860	20.000	840	4,0
AirBnB – 12pct	47.900	46.000	44.000	1.900	4,1
Total estimat	469.444	451.144	432.400	18.300	4,1

Feriehusudlejningen.

Feriehusudlejningen steg i 2019 i Vordingborg Kommune, med 9,1%. Det er væsentligt mere end landsgennemsnittet på 5,6%.

Hoteller og Feriecentre

Hoteller og Feriecentre oplevede et fald i væksten på -0,7%. I samme periode steg den overnatningsform med 6,4% på landsplan. Det skyldes bl.a. at vi mangler ordentlige hoteller i Kommunen.

Campingpladser

Fra 2018 til 2019 steg antallet af campingovernatninger i kommunen med 0,4%. På nationalt plan faldt antallet af overnatninger med -2,4 %. Møns Klint Resort har ca. 50% af alle overnatningerne på campingpladser i Kommunen. Møn Camping ved Hårbølle Strand har skiftet til danske ejere og de har evnet at stige kraftigt i belægning, hvilket er medvirkende til de gode kommunale tal. I vores 4-kommunale destination (SydkystDanmark) er campingpladserne den absolut vigtigste overnatningsform. Camping Feddet og Møns Klint Resort har sammen langt over 200.000 overnatninger.

Vandrehjem

Antallet af vandrehjemovernatninger er gået frem med 18,4%, hvilket betyder, at de har

indhentet tabet fra 2018, som var et år præget af bl.a. manglende lejrskoler, grundet den truende lærerkonflikt i foråret.

Lystbådehavne

Vordingborg Kommune er den kommune i region Sjælland, der har flest bådovernatninger. Ifølge Danmarks Statistik var der i 2019 knap 44.000 bådovernatninger. Det er et fald på 4,4%, som bl.a. kan tilskrives en vejrmæssigt mere normal sommer i forhold til det helt fænomenalt gode vejr som sommeren 2018 var præget af.

B&B og Møn Landboturisme

Bed & Breakfast værterne i Vordingborg Kommune har stort set alle under 40 senge og indberetter derfor ikke til Danmarks Statistik. Det er derfor kun et estimat på antallet af overnatninger der kan ses i tabellen. Der arbejdes på at få integreret B&B tallene i den officielle statistik. B&B fylder ikke meget i statistikken, men er vigtige for vores image, værtskab og lokale selvforståelse.

AirBnB

Den digitale formidlingsplatform AirBnB er i voldsom vækst. Det vurderes, at der på landsplan bookes mellem 3 og 4 mio overnatninger gennem portalen. Det svarer til et sted mellem 5-8%, som nationalt kan lægges oveni de officielle overnatningstal.

Når man kigger på antallet af AirBnB værter i Vordingborg Kommune er der langt flere relativt i forhold til de nationale tal. Det bedste estimat som er udarbejdet sammen med SydkystDanmark, er at der skal lægges minimum 12% oveni de officielle overnatningstal. Det betyder at de samlede AirBnB overnatninger i kommunen estimeres til at udgøre knap 48.000 i 2019.

Overnatningsformen er i stadig vækst! Det forlyder, at staten har indgået en aftale med AirBnB om, at deres overnatningerne snarest muligt skal formidles til staten, så der kan opkræves skat af lejeindtægterne. Det betyder så også, at det ikke varer længe, inden deres tal bliver en del af den officielle statistik.

*Jævnfør tabel 3 kan det samlede antal turistovernatninger i Vordingborg kommune derfor forsigtigt opgøres til **469.000 i 2019**.*

I Vordingborg Kommune er der ca. 4.200 sommerhusgrunde hvoraf de ca. 800 er ubebyggede. Halvdelen af sommerhusene er placeret på Møn. Overnatningstallet på 469.000, indeholder ikke sommerhusejernes egen brug af sommerhus. Det vurderes af sommerhusejerne overnatter ca. 40 dage i gennemsnit i deres hus.

Vordingborg Kommunes attraktioner

I Vordingborg Kommune er der en lang række spændende oplevelser, som venter på gæsterne. Her kommer et hurtigt overblik og ca. tal for enkelte af attraktionerne

Danmarks Borgcenter

På Danmarks Borgcenter opgøres besøgstallet dels som det samlede tal der besøgte borgen for at opleve borgcenteret og dels det antal, der valgte at betale for yderligere en oplevelse i form af indendørsudstillingerne. I 2019 fejrede borgcenteret Dannebrog's 800-års jubilæum og havde borgcenteret 132.000 besøgende mod 117.000 i 2018. 16.000 besøgte også udstillingerne.

GeoCenter Møns Klint

På GeoCenter Møns Klint opgøres besøgstallet dels som det samlede antal gæster, der serviceres, og dels som hvor mange der af dem besøger udstillingen. I 2019 benyttede 259.000 gæster sig af GeoCentrets faciliteter, heraf besøgte 58.000 også udstillingen. For udstillingens vedkommende er det et status quo i forhold til 2018. Det totale antal gæster steg med 6%.

Møn Is

Stille og roligt er en af kommunens nye store attraktioner blevet bygget op over de seneste par år. Møn Is, der er produceret af mælk/fløde fra køerne på Hovgården, er ikke bare en is! På Hovgården kan turisterne komme og se køerne blive malket og se hvordan isen efterfølgende produceres. I 2019 var der endnu engang fremgang og det vurderes at omkring 40.000 nu lægger vejen forbi Benjamins isproducerende køer.

Thorsvang, Danmarks Samlermuseum

I juli 2013 åbnede Møns nye indendørs attraktion, og dem er der ikke mange af i vores destination. Henrik Hjortkjærs private samlinger er hjertet i museet. Men uden de mange 1000 frivillige timer, som mere end 100 mand har brugt (og stadig bruger) på at renovere den gamle tømælksfabrik, var der intet museum. Thorsvang havde i 2019 ca. 26.500 betalende gæster gennem udstillingerne.

Kalvehave Labyrintpark

2019 sluttede på samme niveau som 2018. I alt havde Labyrintparken besøg af godt 12.000 gæster, som svarer til et godt mellemår.

Tirsdagsmarkederne i Stege

Igen i 2019 var Tirsdagsmarkederne en succes. Det vurderes, at der aldrig har været flere besøgende, hvilket passer godt sammen med at der aldrig har været flere overnattende gæster i Vordingborg Kommune. 6 friske tirsdage blev der gennemført, med rundt regnet 20 – 25.000 besøgende hver gang. Det giver et samlet besøgstal på mellem 120.000 – 150.000.

Kunsthåndværk

Endvidere er der positive meldinger fra de mange kunsthåndværkere og gallerier vi har i kommunen. De gør samlet et kæmpejob og har også i 2019 haft en sæson på mindst samme niveau som 2018. Kunsthåndværket kender turismens betingelser og flere og flere arbejder med særudstilling og events, der løbende kan skabe opmærksomhed.

Nyord

Har man en central parkeringsplads til gæsterne, har man en attraktion. Nyord er en attraktion, Tjek selv den fyldte parkeringsplads:) I 2019 har man haft nogenlunde de samme antal besøgende som i 2018. Målinger på broen viser at der har været knap 180.000 besøgende (fratrasket lokaltransport) på Nyord som har smagt Whisky, købt lokale produkter, kigget på fugle og gået tur i den gamle, charmerende lodsby på havnen. Nyord har nydt godt af at man er blevet en del af de nationale cykelruter, og kan også mærke en markant stigning efter at Camønoen er blevet lanceret. Der arbejdes fortsat på at udvikle øen, bl.a. med at oprette et UNESCO biosfære center på Hyldevang.

Camønøen

Lanceringen af Camønoen i 2016 har været uvurderlig for turismen på Møn og i Vordingborg Kommune. Det vurderes at mere end 15.000 personer gik på Camønoen i 2019. De har i sig selv været betydningsfulde for den lokale turistøkonomi. Men markedsføringsværdien af den massive omtale (ALLE kender Camønoen), har været af uvurderlig betydning for vores turisme. Det bliver spændende at følge de kommende års udvikling.

Fransk Forår i Præstø

I 1950'erne havde Præstø succes med Pariser-dage. Temaet er over de senere år blevet taget op igen – nu under navnet Fransk Forår i Præstø. De 3 rappe markedsdage havde i 2019 en stor vækst og det vurderes at ca. 50.000 besøgende nød Præstø under Fransk Forår. Det er en meget stor succes. Desværre må markedet – ligesom så mange andre begivenheder aflyses i 2020.

Hotel Frederiksminde

I 2015 blev Hotel Frederiksminde den første restaurant udenfor København på Sjælland, der fik en Michelin stjerne. Den er nu blevet fastholdt for 6 år i træk. Således kan Frederiksminde også i 2020 pryde sig med den flotte stjerne.

H.C. Andersens Verden

H.C Andersens (eventyrlige) Verden ved Præstø har igennem de senere opbygget en mere og mere populær oplevelse. Det er lykkedes at skabe en eventyrlig verden, som besøgende valfarter til, og selvom H.C. Andersens Verden kun har åben i 5 uger i sommerferien, har de hvert år besøg af adskillige tusinde gæster. H.C Andersens Verden modtog i 2018 Vordingborg Kommunes Kulturpris.

Vordingborg Festuge

Godt gået Vordingborg Festuge! Efter et kollaps i 2017, hvor hele den daværende ledelse gav op, er det lykkedes en ny gruppe personer at videreføre Festugen i en ny og revitaliseret udgave. 2019 blev en stor succes, og med mere end 100.000 besøgende og et overskud på godt 150.000 kr. blev der også midler til udlodning. Som mange af de store events er Vordingborg Festuge desværre blevet aflyst i 2020.

Festivalen Vilde Vulkaner – Danmarks største musikfestival for børn, gør forsat et fantastisk arbejde, og er efter coronaåret 2020 klar igen i 2021.

Ildsjæle er aktive som aldrig før

I det hele taget syder og koger det i projektudviklingsgryden i Vordingborg Kommune. Ildsjæle er aktive som aldrig før:

- Isle of Møn Spirets har stor succes med deres lokale spiritus. De er også med til at markedsføre Møn og Kommunen.
- Møn Bryghus har 10-doblet salget og deres øl og er at finde på rigtig mange værtshuse, caféer og restauranter i København. Tænk hvad det betyder for markedsføringen!!
- Der er åbnet et gin og calvados destilleri på Oremandsgård
- Kommer der et Vandrings Hus i Fanefjord? Carsten Ohm & Co arbejder i hærdigt på projektet.
- Det lokale fødevarerenetværk Kultivator gør klar til en revitalisering og har sammen med House of Møn en projektansøgning til behandling i landdistrikspuljen mv.
- Det nye fantastiske Klintholm Lake Apartments er åbnet med succes
- Der arbejdes på at etablere store nye ferieresorts i henholdsvis Hjelm Bugt og på Sukkerfabrikken. Der er positiv fremdrift i begge projekter, og rygter om at mindst et af dem er tæt på finansiering
- Møn Camping, Hårbølle Strand har i den grad fået succes ved at åbne deres campingområde op, så man nu lægger mærke til, at der rent faktisk er en fantastisk naturnær campingplads lige på Møns bedste strand. Og så har deres Høst Møn festival trukket fulde hus og været nomineret til årets turistpris i Sydkystdanmark.
- Så var det også flittige ildsjæle, der fik spoleret de vanvittige planer om et flygningecenter på Lindholm
- ...og endelig blev House of Møns legendariske formand Elly Nielsen årets ildsjæl i Sydkystdanmark. Hun fik overrakt prisen på Nytårskonferencen i Næstved i januar 2020. Tillykke til Elly 😊

Vordingborgs turisme – en omfattende økonomi med mange arbejdspladser

Den samlede effekt af turismen i Vordingborg er betydelig.

Ifølge VisitDenmarks destinationsmonitor er følgende tal gældende for økonomien i SydkystDanmark – Visit Sydsjælland Møn:

Tabel 4. Turistøkonomi i VISM (kilde: Danmarks statistik og Visitdenmark)

Destinationsøkonomi	2019		
	Overnatninger	Omsætning	Arbejdspladser
Vordingborg	399.844	933.000.000	1.165
Faxe	249.189	581.500.000	725
Næstved	256.879	599.500.000	750
Stevns	165.224	386.000.000	483
Total VISM	1.071.136	2.500.000.000	3.123
Møn (80% af VDBG)	319.875	685.332.000	932

Som det fremgår af Tabel 4 omsætter 'Vordingborg Turisme' for ca. 933.000.000 kr. og beskæftiger dermed omkring 1.150 personer. Det gør 'virksomheden' til en af de helt store i Kommunen. Det er en virksomhed, der ikke bare lukker. Det går lidt op – det går lidt ned. Men 'virksomheden' genererer en fast indtjening til kommunen og rigtig mange mennesker er beskæftiget i den, også i krisetider. Det er værd at bemærke at det vurderes at 80% af omsætningen genereres af Møns 10.000 indbyggere. *Det gør Møn meget afhængig af udviklingen i turismen, som derfor har de fleste Mønboers udprægede interesse og helt sikkert Møn Sydsjælland Turistforenings fulde interesse.*

Vi kan byde på verdensklasse naturoplevelser på Møns Klint, en enestående borg med en enestående historie, fantastiske kyststrækninger, formidable strande, talrige gravhøje, internationalt berømmede kirker og kalkmalerier og hele 3 hyggelige, middelalder købstæder.

Turismen er derfor også fortsat højt prioriteret i kommunen, hvor specielt udviklingen på Møn er strategisk prioriteret.

Møn – ingen anden ø står med et stærkere udviklingspotentiale

Beretningen har hidtil mest fokuseret på de opnåede resultater, og ikke på hvad der har muliggjort denne positive udvikling, og på hvorfor der stadig er et stort uforløst potentiale på specielt Møn, hvor naturbevarelse kan gå hånd i hånd med en fortsat øget turisme.

Igennem de senere år har en række ildsjæle og græsrodder arbejdet på, at vi i kommunen og på Møn har et opdateret og unikt turismeprodukt med international appel. Lokale græsrodder har sammen med Vordingborg kommune arbejdet på at få etableret en række såkaldte 'overbrands', som er guld værd i en globaliseret turisme, hvor tilbuddene er uoverskuelige og hvor globale 'kvalitetsmærker' kan blive afgørende for en fortsat positiv udvikling.

- **Dark Sky**

I marts 2017 bliver Møn og Nyord udpeget til Dark Sky Park og Community. Sjældent har Møn fået så meget både national og international omtale. Adskillige nationale medier og store udenlandske medier herunder National Geographic har omtalt Møn og det fantastiske mørke. I takt med globaliseringen og det voksende antal mennesker

er mørket blevet et knapt gode. Himlen over Møn er lyst op af tusindvis af stjerner og flere og flere søger den fornemmelse af universet og uendeligheden, som man kan få i den mønske nat. Nattens mørke er endvidere en del af biodiversiteten, i det den danner unikke livsrum for særlige dyre- og plantearter, og den er vigtigt for menneskers rekreation.

- **UNESCO Biosfære**

Og i juni 2017 kom udnævnelsen af Møn og Nyord som Danmarks første UNESCO Biosfære område. Der er plads til aktive mennesker i naturen, vi lever af og med den, og med UNESCO biosfære udnævnelsen, har vi gjort samspillet mellem mennesker og natur til den bærende udviklingsstrategi for vores lokalsamfund. Med mulighed for at UNESCO ringene kan sprede sig i vandet.

- **UNESCO World Heritage – Verdensarv**

I juli 2018 blev Møns Klint nomineret til UNESCO verdensarv. Det skete med optagelsen på den danske UNESCO nationalkommisions såkaldte Tentativ-liste. Listen havde været lukket for ansøgninger i 7 år, men blev pludselig åbnet for ansøgninger i november 2017. Møns Klint kan nu sammen med søsterklinten på Rügen arbejde på en egentlig ansøgning om at blive verdensarv – hvor det vurderes, at mulighederne er meget store for at det lykkes. Kridtklinterne er 'outstanding universal value' og skal beskyttes som unikt glacialt skabte kystlandskaber. Den seneste udvikling betyder at Tyskland med høj sandsynlighed sætter Rügens Klinter på deres UNESCO tentative liste i maj måned i år og så er vi klar til at gå igang. Hvis alt går som planlagt ansættes en videnskabelig redaktør som projektleder på ansøgningsarbejdet pr. 1.8.2020, sådan at ansøgningen kan være klar til februar 2023, som er det tidligste tidspunkt ansøgningen kan sendes til UNESCO World Heritage i Paris.

Sammenholder man disse 'overbrands' med, at Møns Klint i 2018 endvidere blev en af 15 natursteder i den nye Nationale Naturkanon, kan man vove den påstand 'at ingen danske destinationer har et stærkere udgangspunkt for en forsæt *bæredygtig* vækst i turismen'.

Med de mange nationale og internationale udnævnelser og lovprisninger er vi med andre ord, og populært sagt, på fremtidens vinderliste:)

Der skal lyde en stor tak til alle der har arbejdet og fortsat arbejder med at sikre en bæredygtig fremtid for en Mønsk turisme i vækst.

Ny revideret turisme strategi for Vordingborg Kommune

For at følge op på og formalisere den *bæredygtighed*, som vi ønsker at bygge den fremtidige turisme på, har Møn Sydsjælland Turistforening sammen med UNESCO biosfære Møn startet en proces, der skal føre til, at vi ved udgangen af 2020 kan præsentere en ny turismestrategi for Vordingborg Kommune.

Ultimo oktober 2019 blev der på Præstekilde kro og hotel holdt en stor konference med fokus på at få vigtige input til dette strategiarbejde. Med udgangspunkt i UNESCOs 17 verdensmål drøftede mere end 85 engagerede deltagere væsentlige forhold for den fremtidige turismestrategi. 'Præstekildemødets' resultater indgår nu som et væsentligt element i det strategiarbejde, der videreføres i en mindre gruppe.

En positiv og stærk turisme er betinget af samarbejde og netværk.

Turistbranchen har måske en af de mest uforståelige og komplekse organisationsstrukturer i dansk erhvervsliv ☹️. Lad mig blot nævne følgende organisationer, der er en del af vores virkelighed:

- VisitDenmark – som alle kender, tager sig af markedsføringen af Danmark i udlandet og arbejder mærkevare strategisk med branding af vores land.
- Dansk Center for Natur og Kystturisme – bor i Aabybro, og har som primært fokus at styrke og udvikle turismen udenfor hovedstadsområdet. En meget vigtig samarbejdspartner i forbindelse med sukkerfabrik-projektet og i forbindelse med udviklingen af en ny turismehandleplan for Region Sjælland – lidt lig den der er udarbejdet for Vestjyske kommuner.
- Wonderful Copenhagen – WOCO – har igennem de sidste mange år, gjort København til et superbrand. Senest har Lonely Planet gjort Copenhagen til årets turistby 2019 'Danmarks Cool Hovedstad er Ustoppelig'. Turismen i hovedstadsområdet er fortsat i kraftig vækst og stadig mere vigtig for os. Samarbejdet i Greater Copenhagen, som kører via VISM, skal trække flere turister sydpå. Bl.a. er der stor opmærksomhed omkring Tårnet på Camp Adventure, som har fået internationalt massiv omtale.
- Danske Destinationer – et branchesamarbejde for de stærkeste og mest udviklingsorienterede destinationsselskaber i Danmark. Vi er med efter at det 4-kommunale samarbejde i VISM er blevet etableret. Det har givet os den råstyrke og størrelse der skal til.
- Feriepartner Danmark og specielt Feriepartner Møn Stevns. Den største sommerhus udlejningsvirksomhed i vores område, og en vigtig kampagnesamarbejdspartner på udenlandske markeder. Herunder TEAM MØN, som ejer en del af den lokale Feriepartner operatør, og som støtter lokale turistinitiativer.
- Business Lolland Falster – vores stærke og gode destinationssamarbejdspartner på Sydhavsøerne. De har netop udskilt *turisme* fra *erhverv*, for at tildele turismen endnu

mere selvstændig styrke.

- VISM – Visit Sydsjælland Møn – vores eget destinationsselskab, som er den helt centrale samarbejdspartner. VISM arbejder med markedsføring og branding af vores destination og incoming turisme i bred forstand. Herunder gennemførelse af kampagner på udenlandske markeder, events der sætter vores område på den nationale dagsorden, turismeservice og værtsskab, herunder uddannelse af frivillige og senest erhvervsturisme via konceptet STJERNEMØDER. For at lykkes med sit formål, kræver det en agil og smidig organisation, der kan arbejde på kryds og tværs *i og med* de ovenfor beskrevne organisationer.
- Møn Sydsjælland Turistforening – vores egen organisation MST, der arbejder bredt for at styrke den helt lokale turisme. Vi er ikke en aktivitets- men en INTERESSE-organisation, der via samarbejde og netværk arbejder på at udvikle vores turisme og på at styrke medlemmernes forretning på lang sigt.
- Og endelig House of Møn, det lokale omdrejningspunkt for Turisme og Handel....

Møn Sydsjælland Turistforening og House of Møn

Lige siden etableringen af de 4-kommunale turistsamarbejde i VISM i 2015 har vi i Møn Sydsjælland Turistforening arbejdet på at få etableret en lokal forankring af den nye strategiske overordnede turistindsats. Det lokale ejerskab og ansvar for gennemførelsen af den strategiske indsats i VISM er afgørende for sammenholdet i branchen.

Vi har arbejdet målrettet mod visionen om et lokalt turisme- og handelshus, der kunne samle de lokale interesser og samarbejde med Vordingborg Kommune og VISM om at implementere den overordnede strategi lokalt – en *2-strengt strategi*, hvor VISM står for den overordnede indsats, og hvor vi kan arbejde med at gøre den fælles strategi til en succes lokalt.

Derfor stiftede Turistforeningen og Handelstandsforeningen i 2016 selskabet House of Møn og fik via Lendemark Brugsforenings køb af Storegade 2 mulighed for at etablere et lokalt samlingspunkt for turisme og handel.

Det er gamle nyheder! MEN i 2018 lykkedes det sidst på året, via en god dialog med Vordingborg Kommune at få anerkendt House of Møn som en vigtig aktør i styrkelsen af den lokale turisme, i det det lykkedes at få en 3-årig aftale med Vordingborg Kommune.

Den 3-årige aftale, med et årligt tilskud på 275.000 kr., fokuserer på en række opgaver, der skal løses i et samarbejde mellem Vordingborg Kommune, VISM og House of Møn. Nærmere beskrevet drejer det sig om 4 hovedindsatsområder som House of Møn skal fokusere på:

1. Samarbejde mellem aktørerne
2. Forlænge sæsonen
3. Øget overnatningskapacitet
4. Værtskab

Med den styrkede økonomi i House of Møn har Simon Zachodnik, som daglig leder af HOM, det seneste godt 1 ½ år, arbejdet på at skabe gode resultater for turismen og handlen i Vordingborg Kommune. Bl.a rummer House of Møn nu følgende funktioner:

- Sekretariatsfunktion for både Møn Sydsjælland Turistforening og Møn Handelstandsforening.
- 'Dark Sky' koordinering og udvikling
- Projektledelse af større udviklingsprojekter (eksempelvis ny cykelrute fra Kalvehave til Vordingborg)
- Udvikling og opdatering af vores nye website www.visitmoen.dk
- Turismeservice – herunder bemanning af turistinformationen og besvarelse af telefon- og mailhenvendelser
- Facilitering af netværk og afholdelse af møder
- Support i forhold til Møn UNESCO Biosfære, som dagligt ledes af Anette Tenberg
- Et strategisk arbejde, der skal resultere i en styrket egenfinansiering af HOM aktiviteter. Vi har et stærkt samarbejde med Vordingborg Kommune, men der skal findes modeller for hvordan 'erhvervet' kan bidrage mere til finansiering
- Mv.

Vi er i turistforeningens bestyrelse og repræsentantskab ikke i tvivl om, at det er etableringen af House of Møn, der er den væsentligste årsag til, at det igennem 2018 og 2019 er lykkedes at styrke opbakningen til foreningen med godt 40 nye medlemmer. Vi er nu ialt ca. 140 medlemmer (heraf over 100 erhvervsmedlemmer) fordelt jævnt ud over kommunen, men naturligt nok med en stærkere base på Møn.

House of Møn er det synlige resultat af, at det kan betale sig at stå sammen. Og tænk engang i 2019 var der ca. 20.000 igennem Vordingborg Kommunes største TURISTINFORMATION. Tak til alle de frivillige som gør en kæmpeindsats for at hjælpe vores mange gæster.

Derudover skal det selvfølgelig også nævnes, at hele Møn og House of Møn i februar 2020 modtog den meget fine Havfruepris, som uddeles af de danske rejsejournalister. Prisen blev overrakt ved et stort branchearrangement på feriemessen "Ferie for alle" i slutningen af februar. Motivationen for prisen tog udgangspunkt i det store arbejde og de mange initiativer, som har præget området de seneste år – ligesom den høje grad af frivillighed i området er blevet bemærket. Prisen er endnu et flot bevis på det store arbejde som ydes lokalt, og som bemærkes både nationalt og internationalt.

Fundamentet for forsat succes har aldrig været stærkere – hverken for den helt lokale turisme eller for vores større destination. Camønoen, Dark Sky, Unesco Biosfære, Unesco Verdensarv, Møns Klint på Naturkanonen, Holmegaard værk som åbner i maj 2020, et nyt verdensarvcenter på Stevns, Tårnet på Camp Adventure, som allerede nu er en gigantisk succes, og resort planerne i både Hjelm Bugt og på Møn Sukkerfabrik, som hver med 200.000 nye overnatninger står klar i løbet af de kommende år (hvis alt flasker sig:). Det er alle aktiviteter som taler ind i behovene for den fortsat stærkt voksende globale turisme.

I Møn Sydsjælland turistforening er vi meget optimistiske - *på den længere bane*. 2020 bliver grundet COVID-19 et meget udfordrende år, men tingene normaliseres og 'på den anden side' tegner der sig en lys, succesfuld og fantastisk fremtid for vores erhverv.

Tak til alle turistforeningens samarbejdspartnere! Tak til Handelstandsforeningen, tak til Vordingborg Kommune, tak til VISM og ikke mindst tak til alle de frivillige der driver Turistinformation i Storegade 2.

Med venlig hilsen

På bestyrelsens vegne

Nils Natorp

Formand Møn Sydsjælland Turistforening

Vordingborg den 17. april 2020